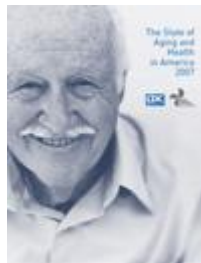

Ј.З.У. ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ - СКОПЈЕ

ИНФОРМАЦИЈА ЗА УТВРДЕНАТА ЗДРАВСТВЕНА СОСТОЈБА НА СТАРИТЕ ЛИЦА НА ПОДРАЧЈЕТО НА СКОПСКИОТ РЕГИОН ЗА 2011 ГОДИНА

Скопје, ноември 2012 година

Ј.З.У Центар за јавно здравје
Директор: Д-р Шемси Муса

Обработка на податоците:
Одделение за социјална медицина

Раководител:
Прим. д-р сци Весна Сирова

Автор:
д-р Марија Алексовски

Информатичка обработка:
Дипл. Инг. Нијази Абдији

Скопје, 2012

Вовед

Во многу од развиените земји староста се смета како период од животот кога повеќе не евозможен активен придонес на луѓето. Процесот на стареење е биолошка реалност која има своја динамика и која човекот не може да ја контролира. Кај нас и во многу други земји, возраста од 60 до 65 години е еднаква на години за пензионирање и се означува како почеток на староста.

Класификацијата на староста по возраст варира меѓу земјите, рефлектирајќи се во многу инстанци како: социолошките разлики, функционалната способност поврзана со работната сила, но најчесто најголема рефлексija има во тековната политика и економската состојба.

Промените на стилот на живеењето се основа според која се дефинира третото доба. Стареењето на популацијата, само по себе наметнува голем број на квалитативни и квантитативни здравствени, економски и социјални проблеми. Стареењето влијае врз економскиот раст на една држава, врз штедењето, производството, инвестициите, пензиите, работната сила, структурата на семејството, уредувањето на животот и здравствената заштита.

Средната возраст на популацијата во Европскиот регион, според Светска здравствена организација (СЗО) е највисока во светот и се зголемува постојано. Очекуваниот просечен век на живеење при раѓање за 53 земји во Европскиот регион е 72 години за мажи и околу 80 години за жени. Популацијата на возраст од 65 и повеќе години има прогноза за двојно зголемување на животот помеѓу 2010 год. и 2050 година и се очекува дека најбрзо ќе расте возраста над 80 години. Комбинацијата од намалување на фертилитетот и зголемување на животниот век во многу држави, го зголемува просечниот век на живеење.

Кога станува збор за здраво стареење во текот на животот, епидемиолошките истражувања во Европскиот регион укажуваат дека хроничните незаразни заболувања влијаат врз здравствената состојба на

луѓето постари од 60 години. Нивото на здравствени трошоци и долготрајната здравствена заштита се многу високи за повозрасните луѓе во Европа и се разликува меѓу развиените земји. Многу луѓе очекуваат подобар пристап и повисок квалитет на здравствени и социјални услуги вклучувајќи ја јавната поддршка за неформална заштита спроведена од семејството, пријателите и волонтерите. Според СЗО за Европскиот регион владата дизајнира и имплементира пет приоритетни интервенции:

- заштита при паѓање,
- промоција на физичка активност,
- имунизација против инфлуенца и превенција од акутни заразни заболувања со група мерки за здравствена заштита,
- јавна поддршка за неформална заштита спроведена како домашна нега, вклучувајќи и самогрижа,
- геријатриски и геронтолошки капацитети создадени и изградени со соодветна здравствена и социјална работна сила.

Според Светската Здравствена Организација многу развиени земји ја имаат прифатено возраста од 65 години како дефиниција за возрасно или старо лице. Западните концепти, не се совпаѓаат добро со дефинициите кои важат за Афричките земји. Во овој момент нема стандарден критериум во Обединетите Нации, но истите се согласуваат дека возраст над 60 години е референтна граница за стара популација .

Нашата држава го има прифатено концептот на Обединетите Нации, изработувајќи ја Стратегијата за стари лица 2010-2020 година од страна на Министерството за труд и социјална политика, која е во согласност со Уставот на Р. Македонија и другите национални стратегии, како и со меѓународно правната рамка на Европската Унија.

Поради различната процентуална полова застапеност во староста посебно важно е прашањето за еднаквост на половите, со која на мажите и жените од било која возраст треба да им се овозможи еднаква можност и пристап до сите добра и услуги, со цел задоволување на нивните потреби.

Социјалната заштита на старите лица според Законот за социјална заштита (Службен весник број 79/2009 година) за старите лица кои се материјално необезбедени, немаат имот и имотно право од кое може да обезбедат приход, и не можат да обезбедат издршка врз основа на Закон за семејство, можат да остварат право од социјална заштита и тоа:

- постојана парична помош, може да остварат лица над 65 години, кои се неспособни за работа и материјално необезбедни,
- паричен надомест за помош и нега од друго лице,
- еднократна парична помош и помош во натура,
- паричен надомест за социјално домување,
- здравствена заштита.

Старите лица според истиот Закон може да остварат и право на вонинституционална заштита и тоа:

- прва социјална услуга, помош на поединец и помош на семејство,
- домашна нега и помош на поединец и семејство,
- дневно згрижување,
- привремено прифаќање и згрижување,
- сместување во згрижувачко семејство,
- институционална заштита во јавни установи за сместување на стари лица со сместувачки капацитет (Геронтолашки завод „13 Ноември,, - геријатрија и Сју Рајдер-Скопје, дом за стари лица, „Мајка Тереза,,),
- институционална заштита во приватни установи за сместување на стари лица.

Цел

Оваа информација има за цел да ги отслика демографските карактеристики на старото население и неговата здравствена состојба преку

приказ на амбулантно - поликлиничкиот и болничкиот морбидитет и морталитет на старите лица на возраст над 65 години, регистриран на подрачјето на Скопскиот регион во текот на 2011 година.

Истата се подготвува како програмска задача на Одделението за социјална медицина во Центарот за јавно здравје Скопје, со цел да се информира за здравствената состојба на една вулнерабилна група на населението во Скопскиот регионот, во 2011 година.

Материјал и методи

Податоците за амбулантно - поликлиничкиот морбидитет се добиваат од Збирен извештај на службата за општа медицина и специјалистичките служби Обр.бр 3-0-1-60. Податоците за болничкиот морбидитет и морталитет се добиваат од индивидуалниот Извештај за болничко стационарно лекувано лице Обр.бр 3-21-61А. Податоците статистички се обработени во Ексел-ова апликација и Спирег-ова софтвер-програма, при што е користен статистичко - информативен метод на работа. При тоа се пресметани релативни односи во проценти и стапки со обработка на податоците за 2011 година.

Демографски карактеристики на старото население

Табела 1 Проценка на бројот на населението на Скопскиот регион по одделни возрастни групи за 2011 година

Возраст	Град			Село			Вкупно 2011 год		
	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно	Мажи	Жени	Вкупно
Вкупно	256173	265684	521857	38664	36032	74696	294837	301716	596553
65 - 74	17129	20308	37437	1947	1932	3879	19076	22240	41316
75 +	7063	9715	16778	778	910	1688	7841	10625	18466

На територијата на градот Скопје и Скопскиот регион процентот на возрастното население постаро од 65 години во однос на вкупното население изнесува 10% или 59762 жители се стари лица. Групата од 65-74 години брои вкупно 41316 жители или 69% од оваа возрастна група, а групата над 75 години која брои 18446 жители чини 30.9%. Во однос на половата дистрибуција мажите на возраст од 65-74 години се застапени со 6.7% или 19.076 лица од вкупната машка популација во однос на целото население, односно 46.2% од таа возрастна група, додека жените се со поголема застапеност, т.е. претставуваат 7.3% односно 22240 лица од вкупното женско население или 53.8% од таа возрастна група.

Во поширокото селско подрачје мажите на возраст од 65-74 години се 1947 или 4.7% од таа возрастна група, а жените се 1932 или 4.6% во истата возрастна група. Возраста над 75 години е застапена со 44.7% од возрастната група на старите лица или со 3.1% од вкупното население. По однос на половата дистрибуција мажите се 42.5%, а жените се 57.5% застапени во оваа возрастна група.

Според половата дистрибуција жените и во градското и во селското подрачје се подолговечни во однос на мажите.

Здравствена заштита и здравствена состојба на старото население

Староста или третото доба се карактеризира со специфични обележја како што се намалување на физичкиот потенцијал на организмот, присуство на бројни хронични дегенеративни и други заболувања за чие лекување се потребни многу финансиски средства и човечки ресурси - здравствени

работници и соодветни здравствени установи. Здравствената заштита на оваа категорија население се обезбедува преку :

- матичниот лекар во примарната здравствена заштита,
- специјалистичко консултативната служба во Здравствениот дом - Скопје, другите здравствени домови, општите и специјалистичките болници во јавниот и приватниот сектор во секундарната здравствена заштита и
- капацитетите на универзитетските клиники и институте во терциерната здравствена заштита во Регионот.

Регистриран морбидитет во амбулантно - поликлиничката дејност

Следејќи го и анализирајќи го утврдениот морбидитет на подрачјето на Регионот во 2011 година, вкупниот број на заболувања изнесува 1 687 154 или 115 918 се кај мажите и 149 256 кај жените. Од нив возрасната група од 65-74 години учествува со 9.64% или 162 763 од вкупниот број заболувања, а за групата над 75 години е 6.1%, т.е 102 411.

Најмногу заболувања се регистрирани во групата болести на циркулаторниот систем - вкупно 97 464 од кои 40 136 кај мажите и 57 328 кај жените. Стапката на морбидитет за возраста 65-74 години за болестите на циркулаторниот систем изнесува 1230.9‰ за мажи и 1489.2‰ за жени. Највисока поединечна стапка на морбидитет од 2124.1‰ за мажи и 2420.7‰ за жени, е утврдена кај возрасната група над 75 години. Најмногу заболувања од овој вид се утврдени во општина Центар, со 42.6% од сите заболувања за општината и со 36.7% во оваа возрасна група.

По нив следи групата заболувања на респираторниот систем со 19 935 за мажи и 16 407 за жени. Стапка на морбидитет за оваа возрасна група е 60.9‰ од вкупниот број на заболувања и процентуално учество од 2.1%. Болестите на респираторниот систем имаат најголема застапеност од 11.5%

учество во вкупните заболувања и застапеност од 14.6% кај старото население во општина Чаир.

На трето место се ендокрините, нутритивните и метабиличните болести евидентирани со вкупно 23 971 или 9 539 кај мажите и 14 432 кај жените. Стапката на морбидитет за возрастната група од 65-74 и над 75 години кај овие заболувања изнесува 40.2‰ и процентуално учество од 1.4% од севкупниот број заболувања. Највисока поединечна стапка на морбидитет е утврдена кај жените од 65-74 години со 446.2‰.

На четврто место се болестите на мускулноскелетниот систем и сврзното ткиво со вкупно регистрирани заболувања 18 757 или 6 275 за мажи и 12 482 за жени, со 31.4‰ стапка на морбидитет и 1.1% учество од вкупниот морбидитет. Највисока поединечна стапка на морбидитет е утврдена кај жените постари од 75 години со 418.6‰ од оваа група на заболувања.

На петто место се болестите на генитоуринарниот тракт со вкупно 16 329 регистрирани заболувања, од кои 11 352 се мажи и 4 977 жени, со највисока поединечна стапка од 567.0‰ за мажите постари од 75 години.

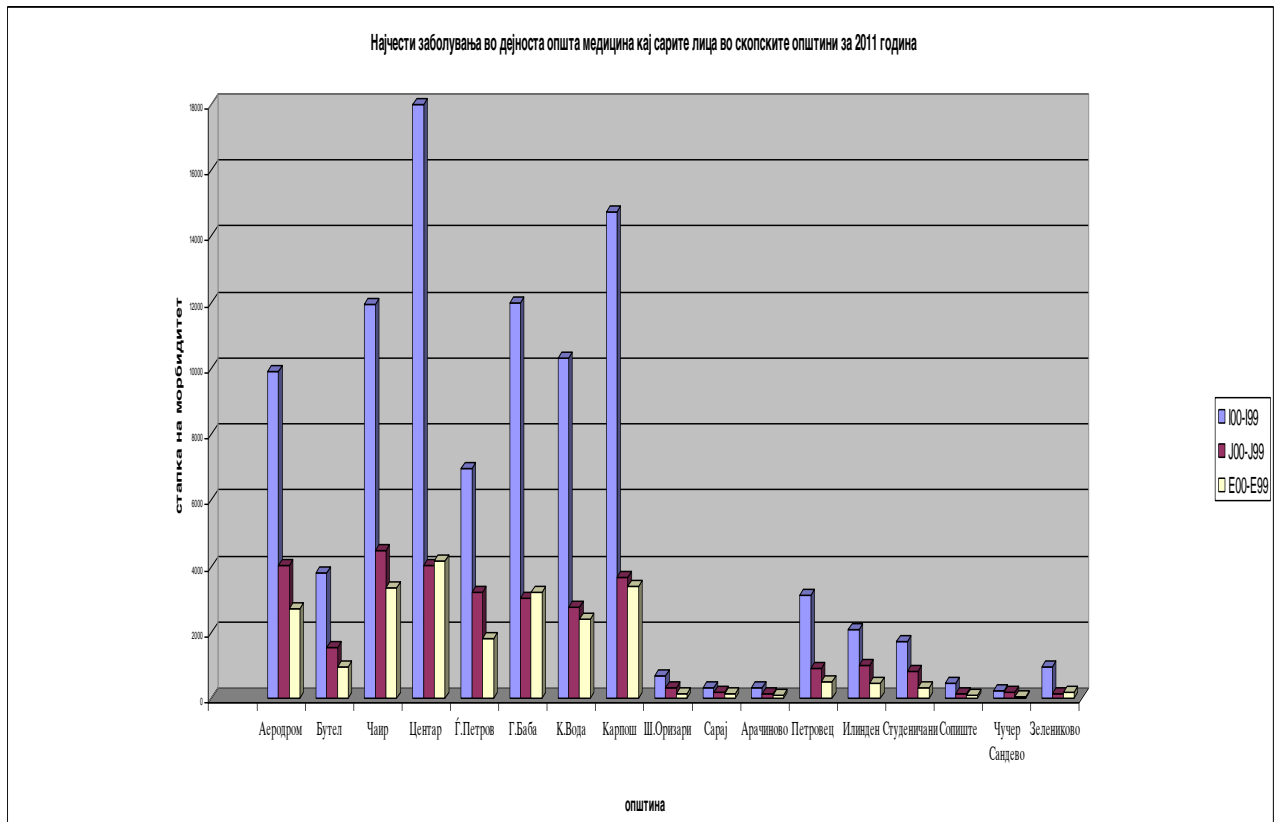
Од овие податоци може да се увиди дека од вкупниот број заболувања за оваа возрастна група, женската популација доминира со поголема застапеност. Највисоката поединечна стапка на морбидитет за вкупното население е 196.6‰, додека кај жените на возраст над 75 години изнесува 2278.3‰, а кај мажите на истата возраст изнесува 2 124.1‰.

Најголема разлика има кај болестите на генитоуринарниот систем каде мажите учествуваат со стапка двојно повисока (567.0‰) од онаа на жените (180.8‰).

Табела 2 Специфична стапка на морбидитет кај население од 65-74 и над 75 години во амбулантно- поликлиничка дејност на подрачјето на Скопскиот регион

УТВРДЕНИ ЗАБОЛУВАЊА - СОСТОЈБИ	Вкупно		65-74год.		75+год.	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Болести на циркулаторен систем I00-I99	40136	57328	23481	33121	16655	24207
Стапка/1000	136.1	196.6	1230.9	1489.2	2124.1	2278.3
Болести на респираторен систем J00-J99	19935	16407	9043	10892	5138	5515
Стапка/1000	67.6	54.4	474.1	489.7	655.3	519.1
Ендокрини нутритивни и метаболични болести E00-E90	9539	14432	6649	9924	2890	4508
Стапка/1000	32.35	47.8	348.6	446.2	368.6	424.3
Болести на мускулноскелетниот систем и сврзното ткиво M00-M99	6275	12482	4025	8034	2250	4448
Стапка/1000	21.3	41.4	211	361.2	286.9	418.6
Болести на генитоуринарниот систем N00-N99	11352	4977	6906	3056	4446	1921
Стапка/1000	38.5	16.5	362.02	137.4	567.0	180.8

Од здравствените објекти кои обезбедуваат амбулантно - поликлиничка здравствена заштита на подрачјето на Скопскиот регион во текот на 2011година во службата за здравствена заштита на возрастното население се евидентирани вкупно 1.834 601 посети кај матичен лекар. Од нив 878 769 се први посети, односно 47,9% се посети кај лекар, а 181 878 т.е 9.9% се посети кај останати медицински работници.

Графикон 1. Најчести заболувања во дејноста по општа медицина кај старото население во Скопскиот регион по општини регистрирани во текот на 2011 година.

Табела 3 Амбулантно-поликлинички морбидитет во дејноста општа медицина по субтотали, по општини за возрастните групи 65-74г и 75+г.
 Центарот за јавно здравје Скопје за 2011 година

Општини	2011																				Вкупно
	Субтотали																				
	A00-B99	C00-D48	D50-D89	E00-E90	F00-F99	G00-G99	H00-H59	H60-H95	I00-I99	J00-J99	K00-K93	L00-L99	M00-M99	N00-N99	O00-O99	Q00-Q99	R00-R99	S00-T98	V01-Y98	Z00-Z99	
Аеродром	239	561	316	2711	1507	462	1583	829	9918	4012	1612	710	2528	2164	0	2	519	599	46	1649	31967
Бутел	57	164	51	948	459	114	419	155	3821	1522	527	180	750	630	0	0	223	127	11	172	10330
Чаир	148	327	223	3352	1164	351	1142	575	11924	4483	2030	670	2561	2037	0	1	579	344	24	1073	33008
Центар	233	874	257	4182	1468	666	1835	689	17978	4027	1682	673	2705	2854	0	1	558	496	19	1014	42211
Г.Петров	84	457	175	1800	1199	212	1045	472	6960	3231	1363	508	1966	1592	0	0	518	451	56	4404	26493
Г.Баба	177	462	204	3221	1343	394	1064	503	11967	3033	1465	596	2046	1791	0	2	360	316	20	1029	29993
К.Вода	162	446	139	2392	1347	324	1068	438	10317	2752	1165	552	1482	1439	0	0	266	332	51	3005	27677
Карпош	192	716	230	3413	1426	482	1313	647	14721	3658	1723	699	2233	2166	0	20	496	434	32	582	35183
Ш.Оризари	2	25	16	141	23	48	40	12	694	333	42	34	108	86	0	0	15	36	5	6	1666
Сарај	2	17	29	118	27	27	77	61	300	194	70	25	88	49	0	1	53	11	0	83	1232
Арачиново	9	7	10	80	50	18	68	8	332	144	62	35	90	53	0	0	43	25	0	588	1622
Петровец	33	93	49	489	355	102	335	101	3136	901	546	195	763	394	0	1	172	103	19	138	7925
Илинден	50	54	50	457	175	73	227	123	2075	1014	471	151	661	452	0	0	186	106	22	293	6640
Студеничани	146	35	21	324	215	44	216	128	1708	837	363	140	498	342	0	0	190	60	2	209	5478
Сопиште	12	22	18	110	59	15	51	11	433	154	73	26	98	88	0	0	47	26	0	31	1274
Чучер Сандево	1	4	6	59	21	12	55	12	215	163	47	15	77	35	0	1	15	16	1	139	894
Зелениково	6	38	9	174	86	12	51	8	965	130	66	19	103	157	0	0	27	25	4	13	1893
Вкупно	1553	4302	1803	23971	10924	3356	10589	4772	97464	30588	13307	5228	18757	16329	0	29	4267	3507	312	14428	265486

Регистриран морбидитет и морталитет во болничка дејност

Стапката на болничкиот морбидитет за старото население изнесува 333/1000, а во однос на вкупно утврдените заболувања чини 28.5 на сто.

Најчестите заболувања во болничката дејност кај старото население се прикажани во Табела 4. и Табела 5. Стапката за болнички морбидитет за старото население е највисока кај следните заболувања:

- болести на циркулаторниот систем, I00-I99, со индекс од 21% и стапка на болнички морбидитет 106.7/1000
- заболувања од групата на болести неоплазми, C00-D48, со индекс 21% и стапка на морбидитет 71.5/1000 за старото население и стапка од 19.9/1000 за вкупното население.
- трета највисока стапка на болнички морбидитет кај старото население бележат болестите на дигестивниот систем, K00-K93, со индекс од 7.2% и стапка на морбидитет од 24.1/1000 за разлика од општата стапка на болнички морбидитет кај овие заболувања од 9.5/1000.

Анализата на болничкиот морталитет за лица постари од 65 години говори дека водечки причини за смрт во болница се болести на циркулаторниот систем, I00-I99 (9.4/100 лекувани болни >65). Стапката на болничкиот морталитет за жените над 65 години, е повисока (11.1/100 лекувани жени>65) од онаа за мажите над 65 години (7.9/100 лекувани мажи >65) (Табела 6).

На второ место како причина за смрт во болница се болестите од групата неоплазми, C00-D48, со стапка од 1% за лекуваните лица над 65 години. На трето место стојат повреди, труења и други последици од надворешни причини, S00-T98, со вкупна стапка на морталитет за оваа возрасна група од 0.8/100 лекувани, од кои 1.4% се мажите кои се со повисока стапка во однос на жените (0.5%).

Табела 4 Лекувани болни, остварени болнички денови и просечно траење на лекувањето за населението постаро од 65 години на територијата на Скопје во 2011 година според групи на болести

Групи на болести според МКБ-10		Пол	ЛБ>65 г.	Индекс	БД> 65г.	ПТЛ >65г.	ЛБ вк.	Индекс	БД вк.	ПТЛ вк.	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	A00-Z99	Вкупно	м ж вк	10530 9594 20124	52.3 47.7 100,0	169745 212255 382000	16.1 22.1 19.0	34174 36355 70529	48.5 51.5 100,0	732951 615722 1348673	21.4 16.9 19.1
I	A00-B99	Одредени инфективни и паразитски болести	м ж вк	97 83 180	53.9 46.1 0.9	1755 1423 3178	18.1 17.1 17.7	1440 1067 2507	57.4 42.6 3.6	26236 13601 39837	18.2 12.7 15.9
II	C00-D48	Неоплазми	м ж вк	2531 1788 4319	58.6 41.4 21.5	32952 26503 59455	13.0 14.8 13.8	5555 6448 12003	46.3 53.7 17.0	96772 100068 196840	17.4 15.5 16.4
III	D50-D89	Болести на крвта и крвотворните органи и одредени заболувања што го зафаќаат имуниот механизам	м ж вк	93 63 156	59.6 40.4 0.8	1480 1936 3416	15.9 30.7 21.9	267 328 595	44.9 55.1 0.8	3976 5485 9461	14.9 16.7 15.9
IV	E00-E90	Ендокрини, нутритивни и метаболични болести	м ж вк	132 206 338	39.1 60.9 1.7	3070 8028 11098	23.3 39.0 32.8	705 1082 1787	39.5 60.5 2.5	10465 16141 26606	14.8 14.9 14.9
V	F00-F99	Душевни растројства и растројства на обносните	м ж вк	74 94 168	44.0 56.0 0.8	14578 9724 24302	197.0 103.4 144.7	1043 652 1695	61.5 38.5 2.4	285526 110597 396123	273.8 169.6 233.7
VI	G00-G99	Болести на нервниот систем	м ж вк	169 146 315	53.7 46.3 1.6	5324 6829 12153	31.5 46.8 38.6	634 608 1242	51.0 49.0 1.8	18000 19352 37352	28.4 31.8 30.1
VII	H00-H59	Болести на окото и аднексите	м ж вк	346 366 712	48.6 51.4 3.5	2836 2753 5589	8.2 7.5 7.8	515 549 1064	48.4 51.6 1.5	4518 4241 8759	8.8 4.0 8.2
VIII	H60-H95	Болести на увото и на мастоидниот израсток	м ж вк	17 14 31	54.8 45.2 0.2	155 157 312	9.1 11.2 10.1	155 123 278	55.8 44.2 0.4	5002 2233 7235	32.3 18.2 26.0
IX	I00-I99	Болести на циркулаторниот систем	м ж вк	3469 2981 6450	53.8 46.2 32.1	47709 73070 120779	13.8 24.5 18.7	7128 5224 12352	57.7 42.3 17.5	80283 95452 175735	11.3 18.3 14.2
X	J00-J99	Болести на респираторниот систем	м ж вк	706 566 1272	55.5 44.5 6.3	9912 6604 16516	14.0 11.7 13.0	4826 3824 8650	55.8 44.2 12.3	53050 38233 91283	11.0 10.0 10.6
XI	K00-K93	Болести на дигестивниот систем	м ж вк	916 539 1455	63.0 37.0 7.2	9585 7008 16593	10.5 13.0 11.4	3387 2348 5735	59.1 40.9 8.1	38191 24878 63069	11.3 10.6 11.0
XII	L00-L99	Болести на кожа и поткожно ткиво	м ж вк	109 134 243	81.3 55.1 1.2	1134 1388 2522	10.4 10.4 10.4	813 806 1619	50.2 49.8 2.3	7058 7361 14419	8.7 9.1 8.9
XIII	M00-M99	Болести на мускулоскелетниот систем и на сврзното	м ж вк	307 1077 1384	22.2 77.8 6.9	7275 24654 31929	23.7 22.9 23.1	1157 2515 3672	31.5 68.5 5.2	23436 53828 77264	20.3 21.4 21.0
XIV	N00-N99	Болести на генитоуринарниот тракт	м ж вк	847 582 1429	59.3 40.7 7.1	9347 6539 15886	11.0 11.2 11.1	2231 4518 6748	33.1 67.0 9.6	21355 37825 59180	9.6 8.4 8.8
XV	O00-O99	Бременост, породување и пуерпериум	м ж вк	0 0 0	0.0 0.0 0.0	0 0 0	0.0 0.0 0.0	0 1835 1835	0.0 100.0 2.6	0 7990 7990	0.0 4.4 4.4
XVI	P00-P96	Одредени состојби што настануваат во перинаталниот период	м ж вк	0 0 0	0.0 0.0 0.0	0 0 0	0.0 0.0 0.0	177 131 308	57.5 42.5 0.4	3962 2459 6421	22.4 18.8 20.8
XVII	Q00-Q99	малформации, деформации и хромозомски ненормалности	м ж вк	7 9 16	43.8 56.3 0.1	61 74 135	8.7 8.2 8.4	375 327 702	53.4 46.6 1.0	5451 7442 1289	14.5 22.8 1.8
XVIII	R00-R99	Симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораториски наоди	м ж вк	95 66 161	59.0 41.0 0.8	1339 889 2228	14.1 13.5 13.8	606 501 1107	54.7 45.3 1.6	6876 4881 11757	11.3 9.7 10.6
XIX	S00-T98	Повреда, труење и други одредени последици од надворешни причини	м ж вк	430 666 1096	39.2 60.8 5.4	7415 29366 36781	17.2 44.1 33.6	2583 1704 4287	60.3 39.7 6.1	30626 41359 71985	11.9 24.3 16.8
XX	Z00-Z99	Фактори што влијаат на здравствената состојба и контакт со здравствените служби	м ж вк	173 189 362	47.8 52.2 1.8	3381 5572 8953	19.5 29.5 24.7	577 1765 2342	24.6 75.4 3.3	12168 22296 34464	21.1 12.6 14.7

Табела 5 Стапка на блицки морбидитет за скопското население постаро од 65 години и вкупно, лекувано во болничките установи на територијата на Скопје во 2011 година според групи на болести

Групи на болести според МКБ-10		Пол	ЛБ>65 г.	Мб/1000>65г.	ЛБ вк.	Мб/1000вк.	
1		2	3	4	5	6	
	A00-Z99	Вкупно	м ж вк	10530 9594 20124	387.2 288.6 333.0	34174 36355 70529	125.7 109.4 116.7
I	A00-B99	Одредени инфективни и паразитски болести	м ж вк	97 83 180	3.6 2.5 3.0	1440 1067 2507	5.3 3.2 4.1
II	C00-D48	Неоплазми	м ж вк	2531 1788 4319	93.1 53.8 71.5	5555 6448 12003	20.4 19.4 19.9
III	D50-D89	Болести на крвта и крвотворните органи и одредени заболувања	м ж вк	93 63 156	3.4 1.9 2.6	267 328 595	1.0 1.0 0.9
IV	E00-E90	Ендокрини, нутритивни и метаболични болести	м ж вк	132 206 338	4.9 6.2 5.6	705 1082 1787	2.6 3.3 2.6
V	F00-F99	Душевни растројства и растројства на обноските	м ж вк	74 94 168	2.7 2.8 2.8	1043 652 1695	3.8 2.0 2.8
VI	G00-G99	Болести на нервниот систем	м ж вк	169 146 315	6.2 4.4 5.2	634 608 1242	2.3 1.8 2.1
VII	H00-H59	Болести на окото и аднексите	м ж вк	346 366 712	12.7 11.0 11.8	515 549 1064	1.9 1.7 1.8
VIII	H60-H95	Болести на увото и на мастоидниот израсток	м ж вк	17 14 31	0.6 0.4 0.5	155 123 278	0.6 0.4 0.5
IX	I00-I99	Болести на циркулаторниот систем	м ж вк	3469 2981 6450	127.6 89.7 106.7	7128 5224 12352	26.2 15.7 20.4
X	J00-J99	Болести на респираторниот систем	м ж вк	706 566 1272	26.0 17.0 21.0	4826 3824 8650	17.7 11.5 14.3
XI	K00-K93	Болести на дигестивниот систем	м ж вк	916 539 1455	33.7 16.2 24.1	3387 2348 5735	12.5 7.1 9.5
XII	L00-L99	Болести на кожа и поткожно ткиво	м ж вк	109 134 243	4.0 4.0 4.0	813 806 1619	3.0 2.4 2.7
XIII	M00-M99	мускулоскелетниот систем и на сврзното ткиво	м ж вк	307 1077 1384	11.3 32.4 22.9	1157 2515 3672	4.3 7.6 6.1
XIV	N00-N99	Болести на генитоуринарниот тракт	м ж вк	847 582 1429	31.1 17.5 23.6	2231 4518 6748	8.2 13.6 11.2
XV	O00-O99	Бременост, породување и пуерпериум	м ж вк	0 0 0	0.0 0.0 0.0	0 1835 1835	0.0 5.5 3.0
XVI	P00-P96	Одредени состојби што настануваат во перинаталниот период	м ж вк	0 0 0	0.0 0.0 0.0	177 131 308	0.7 0.4 0.5
XVII	Q00-Q99	малформации, деформации и хромозомски ненормалности	м ж вк	7 9 16	0.3 0.3 0.3	375 327 702	1.4 1.0 1.2
XVIII	R00-R99	Симптоми, знаци и ненормални клинички и лабораториски наоди	м ж вк	95 66 161	3.5 2.0 2.7	606 501 1107	2.2 1.5 1.8
XIX	S00-T98	други одредени последици од надворешни причини	м ж вк	430 666 1096	15.8 20.0 18.1	2583 1704 4287	9.5 5.1 7.1
XX	Z00-Z99	на здравствената состојба и контакт со здравствените служби	м ж вк	173 189 362	6.4 5.7 6.0	577 1765 2342	2.1 5.3 3.9

Табела 6 Стапка на болнички морталитет за скопското население постаро од 65год и вкупно,лекувано во скопските болнички установи но 2011год Според групите на болести

Групи на болести според МКБ-10		Пол	ЛБ>65 г.	Умрени> 65г.	Стапка на болнички морталитет	ЛБ вк.	Умрени вк.	Стапка на болнички морталитет вк.
1		2	3	4	5	6	7	8
		м	10530	343	3.3	34174	516	1.5
		ж	9594	396	4.1	36355	517	1.4
	A00-T98	вк	20124	730	3.6	70529	1033	1.5
		м	97	8	8.2	1440	22	1.5
I	A00-B99	ж	83	3	3.6	1067	8	0.7
		вк	180	8	4.4	2507	30	1.2
		м	2531	20	0.8	5555	32	0.6
II	C00-D48	ж	1788	24	1.3	6448	35	0.5
		вк	4319	44	1.0	12003	67	0.6
		м	93	0	0.0	267	0	0.0
III	D50-D89	ж	63	1	1.6	328	2	0.6
		вк	156	1	0.6	595	2	0.3
		м	132	0	0.0	705	1	0.1
IV	E00-E90	ж	206	0	0.0	1082	1	0.1
		вк	338	0	0.0	1787	2	0.1
		м	74	0	0.0	1043	1	0.1
V	F00-F99	ж	94	0	0.0	652	0	0.0
		вк	168	0	0.0	1695	1	0.1
		м	169	3	1.8	634	7	1.1
VI	G00-G99	ж	146	1	0.7	608	5	0.8
		вк	315	4	1.3	1242	12	1.0
		м	346	0	0.0	515	0	0.0
VII	H00-H59	ж	366	0	0.0	549	0	0.0
		вк	712	0	0.0	1064	0	0.0
		м	17	0	0.0	155	0	0.0
VIII	H60-H95	ж	14	0	0.0	123	0	0.0
		вк	31	0	0.0	278	0	0.0
		м	3469	275	7.9	7128	373	5.2
IX	I00-I99	ж	2981	330	11.1	5224	395	7.6
		вк	6450	605	9.4	12352	768	6.2
		м	706	7	1.0	4826	13	0.3
X	J00-J99	ж	566	10	1.8	3824	15	0.4
		вк	1272	17	1.3	8650	28	0.3
		м	916	2	0.2	3387	13	0.4
XI	K00-K93	ж	539	6	1.1	2348	7	0.3
		вк	1455	8	0.5	5735	20	0.3
		м	109	0	0.0	813	0	0.0
XII	L00-L99	ж	134	0	0.0	806	0	0.0
		вк	243	0	0.0	1619	0	0.0
		м	307	0	0.0	1157	0	0.0
XIII	M00-M99	ж	1077	0	0.0	2515	0	0.0
		вк	1384	0	0.0	3672	0	0.0
		м	847	1	0.1	2231	4	0.2
XIV	N00-N99	ж	582	7	1.2	4518	12	0.3
		вк	1429	8	0.6	6748	16	0.2
		м	0	0	0.0	0	0	0.0
XV	O00-O99	ж	0	0	0.0	1835	0	0.0
		вк	0	0	0.0	1835	0	0.0
		м	0	0	0.0	177	6	3.4
XVI	P00-P96	ж	0	0	0.0	131	5	3.8
		вк	0	0	0.0	308	11	3.6
		м	7	0	0.0	375	3	0.8
XVII	Q00-Q99	ж	9	0	0.0	327	3	0.9
		вк	16	0	0.0	702	6	0.9
		м	95	21	22.1	606	31	5.1
XVIII	R00-R99	ж	66	11	16.7	501	23	4.6
		вк	161	32	19.9	1107	54	4.9
		м	430	6	1.4	2583	10	0.4
XIX	S00-T98	ж	666	3	0.5	1704	6	0.4
		вк	1096	9	0.8	4287	16	0.4

Заклучоци

Анализирајќи го утвредениот морбидитет во амбулантно - поликлиничката и болничката здравствена заштита за 2011 година се согледува дека:

1. Во дејноста здравствена заштитана на возрасни лица од 65-74 години и над 75 години првите три места припаѓаат на болестите на циркулаторниот систем со 5.8% застапеност од вкупниот број на регистрирани заболувања на територија на Скопскиот регион. На второ место се болестите на респираторниот систем со процентуална застапеност од 2.1% од вкупниот број на заболувања и третото место ѝ припаѓа на групата ендокрини, нутритивни и метаболични болести со 1.4 процентуално учество.
2. Во болничкиот морбидитет регистриран во 2011 година најчести се болестите на циркулаторниот систем, I00-I99, кои се со процентуална застапеност од 28.5% кај возрасната група од 65-74 години и над 75 години и со 9.1% кај вкупниот број на лекувани болни, жители на Скопскиот регион. На второ место се неоплазмите, C00-D48, со 21.4% застапеност кај вкупниот број лекувани болни и 6.1% кај старото население. Третото место им припаѓа на болестите на дигестивниот систем, K00-K99, со 7.2% застапеност кај вкупно лекуваните и 2% кај целната група.
3. Болничкиот морталитет кој е прикажан преку листата на умрени според групите болести, старосната структура и полот, за старите лица покажува значајно високо процентуално учество од 71.5% во вкупниот број на умрени во болница за 2011 год.